

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 515/2015-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou MARCEL BIZNÁR, s. r. o., Bajkalská 31, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Marcela Biznára, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 CoKR 101/2013 z 13. januára 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

Advokátskou kanceláriou MARCEL BIZNÁR, s. r. o., Bajkalská 31, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. Marcela Biznára, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 CoKR 101/2013 z 13. januára 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe návrhu sťažovateľa ako dlžníka začal Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) voči nemu uznesením sp. zn. 4 K 42/2013 z 19. augusta 2013 konkurzné konanie. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 4 K 42/2013 z 9. septembra 2013 ustanovil sťažovateľovi predbežného správcu Mgr. Petra Arendackého, so sídlom kancelárie Čapkova 2, Bratislava. Na základe zistení predbežného správcu, že majetok sťažovateľa (dlžníka) nebude postačovať ani na úhradu trov konkurzného konania, okresný súd uznesením sp. zn. 4 K 42/2013 z 11. novembra 2013 konkurzné konanie voči sťažovateľovi zastavil, pričom v poučení uviedol: *„Proti tomuto uzneseniu je oprávnený podať odvolanie každý veriteľ dlžníka v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne dvojmo na Okresnom súde Bratislava I. Uznesenie sa považuje za doručené dňom jeho zverejnenia v Obchodnom vestníku aj v prípade, ak sa doručuje iným spôsobom. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.“*

Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Sťažovateľ v odvolaní okrem iného uviedol, že *„Rozhodnutie súdu vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu, resp. nesprávneho právneho posúdenia veci. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ - dlžník je vlastníkom pohľadávky v sume 1.700,- €, ktorú je možné v konkurznom konaní speňažiť. V prílohe odvolania Vám zasielam čestné prehlásenie môjho dlžníka, [REDAKOVANÉ] o tom, že svoju povinnosť, ktorá mu vyplýva z uzatvorenej zmluvy o pôžičke, si riadne a včas splní a predmetné finančné prostriedky bez odkladu prevedie*

na súdom, resp. správcom určený účet. Na základe uvedeného mám zato, že sú splnené všetky zákonné podmienky na vyhlásenie konkurzu na môj majetok.“.

Krajský súd uznesením sp. zn. 2 CoKR 101/2013 z 13. januára 2014 odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

Sťažovateľ namieta, že krajský súd napadnutým rozhodnutím porušil jeho základné právo na súdnu právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo sťažnosti vyplýva zjavná nespokojnosť sťažovateľa s rozhodnutím krajského súdu, ktorý podľa jeho tvrdenia nesprávne aplikoval na jeho vec § 19 ods. 2, § 20 ods. 3 a § 24 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), pričom v tejto súvislosti uvádza, že „... z *Napadnutého rozhodnutia* vyplýva, že *sťažovateľ, ktorý mal v konkurznom konaní postavenie dlžníka nie je oprávnený podať odvolanie, a to s poukazom na ustanovenie § 20 ods. 3 ZoK. Sťažovateľ má však v predmetnom konaní postavenie účastníka konania, čo vyplýva aj z ustanovenia § 24 ods. 1 ZoK. Z dikcie ustanovenia § 20 ods. 3 vyplýva, že uznesenie o zastavení konkurzného konania sa doručí účastníkom konania. Z logického výkladu tohto ustanovenia teda vyplýva, že dlžník, ako účastník konkurzného konania má právo napadnúť rozhodnutie, ktoré sa týka konania o jeho právach. Takýto výklad ustanovenia § 20 ods. 3 ZoK potvrdzuje aj ustanovenie § 19 ods. 2 ZoK, podľa ktorého proti rozhodnutiu, ktorým sa konkurzné konanie končí, je účastník konkurzného konania oprávnený podať odvolanie. Je tiež potrebné poukázať na skutočnosť, že zastavenie konkurzného konania pre nedostatok majetku má iné účinky vo vzťahu k dlžníkovi – fyzickej osobe a dlžníkovi – právnickej osobe. Pri právnickej osobe má takéto rozhodnutie za následok jej zrušenie a výmaz z príslušného registra, avšak pri fyzickej osobe zrušenie konkurzného konania pre nedostatok majetku nemá žiadne účinky.“.*

Namietané porušenie svojich práv sťažovateľ odôvodňuje aj tou okolnosťou, že „*takémuto dlžníkovi je zároveň odňaté právo na oddĺženie v zmysle ustanovenia § 166 a nasl. ZoK. Na základe vyššie uvedených skutočností a aj s poukazom na ustanovenie § 19 ods. 2 ZoK nemá argumentácia krajského súdu logiku. V prípade Napadnutého rozhodnutia krajského súdu sa teda jedná o zjavnú svojvôľu súdu pri výklade a aplikácii dotknutých ustanovení, čím došlo k úplnému popretiu ich účelu a významu, navyše keď sťažovateľ v konaní preukázal splnenie všetkých podmienok na vyhlásenie konkurzu.*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 1. 2014, č. 2CoKR/101/2013-84 porušené bolo.

2) Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 1. 2014, č. 2 CoKR/101/2013-84 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3) Ústavný súd Slovenskej republiky ukladá Krajskému súdu v Bratislave povinnosť uhradiť sťažovateľovi na trovy konania pred Ústavným súdom v sume 284,08 €..“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podstata námietok sťažovateľa je založená na tvrdení, že napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 CoKR 101/2013 z 13. januára 2014 je založené na nezákonnom a svojvoľnom výklade aplikovaných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii, t. j. nesprávnom právnom posúdení jeho odvolania krajským súdom, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže krajský súd jeho odvolanie odmietol ako

podané neoprávnenou osobou, a v dôsledku tohto právneho záveru ani nepreskúmal jeho odvolacie námietky.

V nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa ústavný súd preskúmal odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu a v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na v ňom obsiahnutý právny záver krajského súdu, podľa ktorého „je nesporné, že odvolanie voči predmetnému uzneseniu podal [REDAKOVANÉ], t. j. navrhovateľ – dlžník, t. j. osoba, ktorá nie je oprávnená odvolanie podať (v zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 ZKR).

Podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Podľa ustálenej judikatúry súdov SR vrátane Ústavného súdu SR, odvolací súd v uvedených prípadoch rozhoduje bez toho, aby skúmal vecnú stránku napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd tiež považuje za potrebné poukázať na rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 54/2005, podľa ktorého... v prípade že procesné prostriedky výslovne neumožňujú podať odvolanie, nie je možné založiť jeho prípustnosť poučením v konkrétnom súdnom rozhodnutí. Súčasne sa v súvislosti s tým nedá uvažovať ani o porušení základného práva na súdnu ochranu poskytovanú riadnym opravným súdom.“

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04).

Ústavný súd pripomína, že jeho primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavania základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnej normy aplikovanej v konkrétnych okolnostiach prípadu (v danej veci zákona o konkurze a reštrukturalizácii) je ústavne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Podľa § 196 zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinného v rozhodnom čase ak tento zákon neustanovuje inak, na začatie konkurzného konania, na konkurzné konanie, na začatie reštrukturalizačného konania, na reštrukturalizačné konanie a konanie o oddĺžení sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 198 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje tento zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii uznesenie o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku súd doručí účastníkom konkurzného konania. Proti uzneseniu je oprávnený podať odvolanie každý veriteľ dlžníka. Podanie odvolania veriteľom, ktorý nie je účastníkom konkurzného konania, sa považuje za pristúpenie do konkurzného konania.

Vzhľadom na to bol aj krajský súd ako odvolací súd v okolnostiach daného prípadu povinný skúmať a prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže vo veci konať a rozhodnúť. Keďže krajský súd zistil, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zastavení konkurzného konania pre nedostatok majetku podal sťažovateľ – dlžník, ktorý sám podal návrh na vyhlásenie konkurzu (navrhovateľ), a ide pritom o osobu, ktorá v zmysle § 20 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nie je oprávnená odvolanie podať, neostávalo mu iné, ako odvolanie sťažovateľa odmietnuť [§ 218 ods. 1 písm. b) OSP].

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom konaní postupoval v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii a Občianskeho súdneho poriadku. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, IV. ÚS 11/2011, I. ÚS 431/2011).

Vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd ako odvolací súd svoje uznesenie ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil a pritom postupoval v súlade s platnou a účinnou právnou normou, ústavný súd dospel k záveru, že ho nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska za neospravedliteľné, resp. neudržateľné do takej miery, že by mohlo mať za následok porušenie označených práv sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s rozhodnutím krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu, resp. rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označených sťažovateľom neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Navyše ústavný súd dodáva, že ak sa v prípade sťažovateľa zákonná podmienka existencie majetku naplní, môže opäť podať návrh príslušnému súdu na vyhlásenie konkurzu na svoj majetok.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2015